

Concursul de dezbateri pentru liceeni

ARGUMENT – Provocări ale dreptului în secolul XXI

Ediția 2017

Caz ipotetic

Dezbateri privind tratamentul refugiaților și imigranților în România

La începutul verii anului 2016, Ali, profesor de literatură universală, împreună cu familia sa, alcătuită din soția Saya și cei trei copii minori – Yousef (17 ani), Omar (9 ani) și Kira (5 ani) – a decis să-și părăsească locuința aflată într-o zonă din apropierea orașului irakian Mosul, întrucât aceasta era afectată de frecvente conflicte locale extrem de violente. Familia a trecut în mod ilegal frontiera nordică a statului irakian și a intrat în Turcia, în scopul de a avansa până într-unul dintre statele vestice ale Europei, unde Ali și Saya intenționau să solicite drept de azil. Deplasarea înspre vestul Europei urma să aibă loc cu ajutorul unor călăuze locale, ale căror servicii ar fi fost plătite din economiile familiei.

Membrii familiei au călătorit atât pe mare, alături de alți imigranți care traversau Marea Mediterană în ambarcațiuni de mici dimensiuni, cât și pe uscat, în diverse containere și remorci atașate unor vehicule care efectuau curse de transport internațional de mărfuri. Condițiile de călătorie erau extrem de precare, dat fiind că cei cinci erau forțați să petreacă multe ore în spațiile închise ale containerelor sau remorcilor, fără ferestre și fără grupuri sanitare, alături de alte zeci de persoane care călătoreau ilegal, fără să poată părăsi respectivele spații pentru a-și procura provizii de hrană sau apă.

La trecerea frontierei din Serbia în România, în luna august 2016, din cauza unor controale vamale prelungite, persoanele care se aflau în camionul care îi transporta pe Ali și pe ceilalți membri ai familiei sale au fost nevoite să petreacă 20 de ore în temperaturi de peste 38 de grade. Multe persoane au fost afectate grav din pricina căldurii, însă nu au putut să părăsească mijlocul de transport. La intrarea pe teritoriul României s-a descoperit că 4 din cele 40 de persoane aflate în camion decedaseră și 10 erau în stare foarte gravă – printre aceștia din urmă aflându-se și Kira, fiica lui Ali și a Sayei. Kira a fost internată de urgență la un spital pentru copii din București, unde medicii s-au declarat rezervați în privința șanselor ei de supraviețuire. Ceilalți membri ai familiei au formulat cerere de azil în România și au fost cazați într-un centru de primire a refugiaților din București.

După finalizarea procedurilor de acordare a dreptului de azil, Ali a încercat să-și găsească un loc de muncă, însă, deși cunoștea relativ bine limba franceză, faptul că nu vorbea limba română a reprezentat un dezavantaj major. Toți membrii familiei s-au înscris la cursuri de limba română organizate de centru pentru refugiați, însă învățarea era greoaie, deoarece programul cursurilor nu era respectat de către profesor, care lipsea în mod frecvent și, în plus, la cursuri puteau participa persoane cu grade diferite de cunoaștere a limbii române, fapt care afecta eficiența acestora. Deși Ali și Saya erau apreciați către de toți cunoscuții lor ca persoane cu o foarte bună educație, deschise și tolerante, singurul loc de muncă pe care Ali a reușit să îl găsească a fost în cadrul unui restaurant fast-food cu specific libanez, în care pregătea carnea pentru diverse preparate. Ali muncea câte 12-14 ore pe zi, iar veniturile lunare

pe care le obținea se ridicau la aproximativ 1200 lei. Saya a continuat să caute un loc de muncă, însă fără succes.

Situația familiei a devenit extrem de dificilă după părăsirea centrului pentru refugiați, deoarece Kira continua să rămână în spital, având nevoie de tratament continuu, iar veniturile obținute de Ali erau insuficiente pentru a acoperi nevoile financiare. Yousef, în vârstă de 17 ani, a încercat, la rândul său, să obțină un loc de muncă în regim *part-time* la restaurantul la care era angajat tatăl său, însă, după două săptămâni, a fost concediat. Comportamentul lui Yousef față de membrii familiei și față de cunoscuții lor s-a deteriorat, acesta devenind violent în limbaj și gesturi și adoptând o atitudine ostilă față de România, față de Europa și valorile europene în general.

La data de 13 martie 2017, Yousef, împreună cu un grup de alți cinci tineri refugiați din Irak, au atacat o benzinărie din apropierea frontierei cu Ungaria, de unde au sustras suma de 150.000 lei. În timpul atacului, angajata benzinăriei, o tânără de naționalitate română, în vârstă de 23 de ani, a fost rănită grav de o lovitură aplicată cu un baston de lemn. După comiterea jafului, grupul de tineri a trecut în mod ilegal frontiera în Ungaria, în speranța de a ajunge până în Austria. În apropiere de Budapesta, autoritățile maghiare i-au arestat pe cei șase tineri și i-au predat autorităților române.

În urma acestor incidente, în presa din România au apărut numeroase articole cuprinzând opinii virulente cu privire la refugiații și imigranții proveniți din state predominant musulmane, însă și critici serioase la adresa politicii statului român privind gestionarea refugiaților. Exemplul familiei lui Ali a fost utilizat în multiple materiale apărute în media, ca teren fertil pentru dezbaterile legate de gestionarea crizei imigranților.

La data de 1 aprilie 2017, grupul parlamentar de extremă-dreapta „România Pură” a prezentat un proiect de modificare a legii române privind azilul – Legea nr. 122/2006. Proiectul de modificare cuprindea, printre altele, o dispoziție care stabilea că persoanele care comit infracțiuni pe teritoriul României, precum și membrii familiilor acestora, vor pierde în mod automat orice formă de protecție din partea statului român și vor fi returnate de îndată în statul de origine. Mai mulți membri ai Guvernului României au făcut o serie de declarații în presă prin care își manifestau acordul față de prevederea propusă. O serie de organizații non-guvernamentale (printre care și Asociația Română pentru Drepturile Omului – ARDO) au criticat în termeni duri propunerea legislativă și au solicitat organizarea de dezbateri publice pe această temă înainte de supunerea proiectului de lege spre aprobarea Parlamentului.

Imaginați o dezbatere între Guvernul României și ARDO cu privire la modificarea legislativă propusă și prezentați, conform indicațiilor cuprinse în Regulamentului Concursului Argument, pledoaria Guvernului României și respectiv, pledoaria ARDO.